

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 37, 44-120 Pyskowice**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Edyta Mierzwa.**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice.**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Maciej Osuch.**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **28 września 2018 r., DK-GL.5533.1.50.2018**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **28 września 2018 r. i 1 października 2018 r.**
7. Tematyka kontroli: **przestrzeganie praw ucznia – zgodność statutu szkoły i regulaminu klas mundurowych z przepisami prawa.**
8. Czynności kontrolne: rozmowy z: Panią Edytą Mierzwą – dyrektorem szkoły, analiza udostępnionej dokumentacji: protokoły zebrania Rady Pedagogicznej, plan nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2017/2018, program wychowawczo-profilaktyczny, Statut Szkoły, regulamin klas mundurowych. Przeprowadzono również anonimową ankietę dotyczącą tematyki kontroli..
9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

Kontrola została przeprowadzona w związku z pismem

[redacted] sygnalizuje problem nagannej – jego zdaniem, narracji podległości ucznia (stosowanie zwrotów „rozkaz” oraz określonej hierarchii pomiędzy uczniami – stopnie nawiązujące do wojskowych). Ponadto zakłada niezgodność z Konstytucją obowiązku krótko ściętych włosów u chłopców w klasach mundurowych oraz obligatoryjności wyjazdów na wycieczki szkolne (poligony), stawianie ocen niedostatecznych za brak udziału w takich zajęciach oraz ich usprawiedliwianie wyłącznie przez zwolnienia lekarskie.

Problemy podnoszone [] w większości należą do problemów, które mogą być dyskusyjne, jednak wymykają się jednoznacznej opinii prawnej. Na wstępie należy podkreślić, że wybór klasy „mundurowej” należy do rodziców ucznia, którzy zgodnie z art. 48 przywoływanej przez wnoszącego Konstytucji RP mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Wybór takiej klasy ma prawdopodobnie ścisły związek z przekonaniem. Ponadto, zawsze istnieje możliwość przeniesienia się ucznia do równoległej klasy „cywilnej” tego samego liceum.

Statut Zespołu Szkół im Marii Konopnickiej w Pyskowicach z całą pewnością wymaga aktualizacji i wniesienia kilku zmian (np.: brak statutów szkół wchodzących w skład zespołu, załączniki itp.). Pomimo uzyskania informacji od Pani Dyrektora, która sprawuje tę funkcję dopiero od początku tego roku szkolnego, że prace nad zmianami trwają i niebawem zostaną ukończone, w tym zakresie zostanie wydane Pani Dyrektora zalecenie.

Nadal aktualny Statut Zespołu Szkół, jedynie w § 9 ust. 3 pkt 5 określa sprawy związane z wyglądem ucznia: „Ucznia obowiązuje czysty, schludny i przyzwoity ubiór”.

Zgodnie z § 19 ust. 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.) – Ramowy statut liceum ogólnokształcącego, statut liceum określa obowiązki ucznia, z uwzględnieniem obowiązków w zakresie: udziału w zajęciach edukacyjnych, przygotowywania się do nich oraz właściwego zachowania w ich trakcie, usprawiedliwiania, w określonym terminie i formie, nieobecności na zajęciach edukacyjnych, dbania o schludny wygląd oraz noszenia odpowiedniego stroju, warunków korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie liceum, właściwego zachowania wobec nauczycieli i innych pracowników liceum oraz pozostałych uczniów.

Podobne rozwiązania odnajdziemy w art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 poz. 996, z późn. zm.), zgodnie z którym obowiązki ucznia określa się w statucie szkoły z uwzględnieniem obowiązków w zakresie: właściwego zachowania podczas zajęć edukacyjnych, usprawiedliwiania, w określonym terminie i formie, nieobecności na zajęciach edukacyjnych, w tym formy usprawiedliwiania nieobecności przez osoby pełnoletnie, przestrzegania zasad ubierania się uczniów na terenie szkoły lub noszenia na terenie szkoły jednolitego stroju, przestrzegania warunków wnoszenia i korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły, właściwego zachowania wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz pozostałych uczniów.

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

Ponadto, zgodnie z art. 98 ust.1.pkt 6 i 8 przywołanej ustawy statut szkoły zawiera w szczególności, m.in.: organizację pracy szkoły (...) oraz szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów.

Dotychczasowy Statut Zespołu Szkół wskazuje w § 1 pkt 6, że Liceum Ogólnokształcące kształci m. in. w profilach: mundurowym i medyczno-kosmetycznym. Szczegółowe zasady funkcjonowania klas o profilu mundurowym i medyczno-kosmetycznym w Liceum Ogólnokształcącym określają Regulaminy, stanowiące załączniki do Statutu. Ponadto w § 39 ust. 4, Statut stanowi że dodatkowe prawa i obowiązki uczniów klas Liceum Ogólnokształcącego o profilu mundurowym i medyczno-kosmetycznym określają regulaminy, stanowiące załączniki do Statutu. W aktualnej sytuacji prawnej, nie ma podstaw aby funkcjonowały załączniki do statutu.

Analizując jednak Regulamin klas mundurowych, można odnaleźć w nim dyskusyjne wymagania dotyczące chociażby umundurowania lub usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach terenowych (poligon) – tylko usprawiedliwienia lekarskie.

Zgodnie z art. 100 przywołanej ustawy dyrektor szkoły może z własnej inicjatywy lub na wniosek rady szkoły, rady rodziców, rady pedagogicznej lub samorządu uczniowskiego, za zgodą odpowiednio rady rodziców i rady pedagogicznej oraz w przypadku, gdy z inicjatywą wystąpił dyrektor szkoły lub wniosku złożonego przez inny podmiot niż samorząd uczniowski – także po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego, wprowadzić obowiązek noszenia przez uczniów na terenie szkoły jednolitego stroju. Wzór jednolitego stroju, ustala dyrektor szkoły w uzgodnieniu z radą rodziców i po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego. W szkołach, w których nie wprowadzono obowiązku noszenia przez uczniów jednolitego stroju, statut szkoły określa zasady ubierania się uczniów na terenie szkoły.

Wydaje się prawidłowym, aby wprowadzając „umundurowanie” w wydzielonych klasach bazować na powyższych przepisach, nie pozostawiając tych spraw wyłącznie regulaminowi.

[] posługiwanie się pojęciem „rozkaz” i funkcjonowanie hierarchizacji wzorowanej na wojskowej. Oczywiście dyskusja jest tutaj możliwa, jednak chyba interpretacja zależy bardziej od osobistych poglądów, a nie od przepisów prawa. Jeżeli rodzice zgadzają się na takie zasady oraz jeśli akceptują je uczniowie i nauczyciele, nie wydaje się aby dochodziło tutaj do kolizji prawnej. Po prostu przepisy prawa oświatowego nie regulują tych kwestii, dopóki nie zostaje naruszona godność ucznia.

Wyniki przeprowadzonej ankiety pozwalają na wysunięcie wniosku, że uczniowie nie czują się w żaden sposób ograniczani, czy też ponizani. W ankiecie brało udział []

[] Na pytanie czy noszenie munduru uważasz za

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

ograniczenie swoich praw, wolności lub naruszenie godności, odpowiedź negatywną dało 47 uczniów. Czyli wszyscy uczniowie akceptują fakt noszenia umundurowania, a ich opisowe opinie są bardzo pozytywne.

Na pytanie: czy noszenie określonej fryzury, krótkich włosów (panowie) to ograniczenie swoich praw, wolności lub naruszenie godności, negatywnie odpowiedziało 45 uczniów. Dwóch uczniów dało odpowiedź pozytywną, wyjaśniając, że „moim zdaniem wygląd nie ma znaczenia” i „jak dla mnie ścięcie „prawie na zero” jest ograniczeniem wolności fryzury. Powinno być, że włosy nie sięgają dalej niż ramiona”.

Na pytanie: czy używanie w relacjach nauczyciel–uczeń słowa „rozkaz” to według Ciebie ograniczenie Twoich praw, wolności lub naruszenie godności, wszyscy uczniowie odpowiedzieli negatywnie. Na propozycję napisania co w szeroko pojętym „rytuale” klas mundurowych coś Ci nie odpowiada (fryzury, mundur, musztra, dyscyplina, rozkazy itp.)? Coś chciałabyś (chciałbyś) zmienić? Uczniowie najczęściej pisali: „nic nie zmieniać”, „wszystko mi się podoba”. Znalazły się jednak dwie propozycje dotyczące możliwości noszenia biżuterii oraz dnia bez munduru i opinia, że pierwsze klasy są zbyt łagodnie traktowane.

Wyniki ankiety świadczą o akceptacji przez uczniów zasad panujących w klasach mundurowych oraz braku poczucia jakiegokolwiek krzywdy, poniżenia, czy też naruszenia godności poprzez zasady, które w nich panują.

Należy jednak pozostawić prawo oceny zewnętrznej, że te „rytuały” (mundur, fryzura, rozkazy), są ograniczeniem i naruszeniem wolności. Obiektywnie tak, ale na tym m.in. polega służba mundurowa, do której są uczniowie przygotowywani zgodnie z własną lub rodziców wolą – zawsze mogą mienić klasę na „cywilną”.

Reasumując, należy zwrócić Pani Dyrektor uwagę na zbyt daleko idące regulacje zawarte w regulaminie, dotyczące wyjazdów (poligon) i usprawiedliwiania nieobecności na tego typu zajęciach (usprawiedliwienie lekarskie), a także na bardzo ważny aspekt akceptacji zasad przyjętych w klasach „mundurowych” zarówno przez samych uczniów jak i ich rodziców (także formalnej akceptacji).

10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły:

Nie ujawniono nieprawidłowości

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolujących

Li

